

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

1980

BRNO 1982

eines oberirdischen Wohnbaues, vermutlich mit Blockbaukonstruktion, mit mässig eingetieftem mittlerem Teil interpretieren, in dem eine Heizvorrichtung angebracht war. Nach den Funden kann das Objekt in die mittlere Burgwallzeit datiert werden.

DVĚ NOVÉ SLOVANSKÉ SÍDLIŠTNÍ LOKALITY U LECHOTIC

/okr. Kroměříž/

Helena Chybová, Muzeum Kroměřížska Kroměříž

/Obr. 12, tab. 1/

Na upozornění p. J. Brázdila z Míškovic se podařilo pracovníkům Muzea Kroměřížska objevit dvě nové slovanské sídlištní lokality na katastru obce Lehotice.

První z nich se nachází západně od obce v polní trati "Nadluží", na mírném, k JV orientovaném svahu, na pravém břehu potoka Židelného v n.v. 230 m, ve vzdálenosti asi 80 m od areálu farmy JZD. V jarních měsících r. 1979 provedlo Muzeum Kroměřížska záchranný výzkum kultivačními pracemi silně porušeného objektu, jevícího se jako výrazně tmavá skvrna přibližně oválného tvaru, promísená drobnými přepálenými kameny a střepy. Po odstranění slabé vrstvy ornice se vyrýsoval obrys objektu protáhlého ledvinovitého tvaru, delší osou orientovaný ve směru SV-JZ, o rozměrech 2,90 x 1,78 m, uprostřed s kamennou destrukcí. Objekt se mísovitě zahluboval do podloží /maximum zahloubení 40 cm/, přičemž v SZ části objektu bylo zahloubení stupňovitě upraveno. Kamenná destrukce značně zasažená orbou byla roztažena na ploše 1,0 x 0,7 m. Obsahovala popelovitou vrstvu promísenou uhlíky, střepy a drobnými zlomky propálené mazanice. Po začistění bylo možno destrukci interpretovat jako pozůstatek otopného zařízení s kamennou konstrukcí. Celkově lze zkoumaný objekt charakterizovat jako zahloubenou část nadzemního obydlí patrně srubové konstrukce.

Nalezený materiál z objektu tvoří především keramika, kterou je možno na základě podstatných znaků, t.j. technologie, složení materiálu, výzdoby a profilace přiřadit ke skupině časně slovanské keramiky. I přes značnou fragmentárnost se podařilo rekonstruovat jednu nádobu celou a dvě částečně. V materiálu je zastoupena v převážně většině keramika hrubá, v ruce robená, archaického rázu. Keramika zdobená, se stopami po obtáčení, je zastoupena částí hrncovité nádoby a dvěma dalšími střepy. Kromě keramiky byl v obsahu výplně objektu nalezen dvojkónický přeslen z jemně plavené hlíny. Na základě poznatků o datování časně slovanské keramiky lze keramický soubor z objektu přiřadit ke smíšenému horizontu časně slovanské keramiky na Moravě.

Nález slovanského sídlištního objektu v poloze "Nadluží" u Lehoti je stopou zřejmě většího sídlištního komplexu, což prokáže teprve další průzkum lokality. Dnes však je již zřejmé, že část plochy sídliště byla zasažena výstavbou farmy JZD a melioračními výkopy.

Při podrobném průzkumu katastru obce byla na jaře r. 1980 objevena další slovanská sídlištní lokalita. Nachází se na SZ okraji katastru v polní trati "Lechůtky", vzdálena asi 600 m SZ směrem od zmíněné lokality "Nadluží". Je situována na pravém břehu potoka Žaranovky, na JV svazích mírného návrší. Pozůstatky sídliště se projevují rozoráváním kulturních vrstev v místech objektů.

V červnu r. 1980 provedlo Muzeum Kroměřížska na lokalitě zjišťovací výzkum. V podélné sondě /20 x 6 m/, protínající JV svah návrší ve směru Z-V byly zachyceny dva sídlištní objekty, část hliněné pece a několik kulturních a zásobních jam. Sídlištní objekty A1-1/80 a A4-1/80 patří k typu nadzemních staveb zřejmě srubové konstrukce. Přibližně uprostřed objektů byla v mísovitých prohlubních situována otopná zařízení, jejichž zařazení k určitému typu bylo vzhledem k značné destruovanosti nemožné. U objektu A4-1/80 šlo zřejmě o jednoduché ohniště obložené kameny, s hliněným výmazem. Oba obytné objekty byly vybaveny menšími zásobními jámami.

Největší procento nálezů z objektů tvoří keramický materiál, který lze rámcově datovat do středohradistního období. Značná část nalezené keramiky jeví znaky vyspělé výrobní technologie a profilace okrajových zlomků, s výrazným zastoupením keramiky, vyrobené z kaolínové hlíny, na povrchu a lomu špinavě bílé barvy, s výzdobou typickou pro okruh pomoravské velkomoravské keramiky. Chronologické postavení keramických nálezů podporuje i nález zelenomodrého korálu s bílou natavovanou nití v obsahu objektu A1-1/80. Z objektů byl dále získán početný osteologický materiál, dokládající chov skotu, prasete, ovce a kozy.

V případech nově zjištěných slovanských lokalit na katastru Lehotic se rýsuje jejich začlenění do určitého sídelního mikroregionu, v jehož rámci lze očekávat výskyt dalších lokalit, event. jejich pohyby s prokazatelnou kontinuitou vývoje od starohradistního po mladohradistní období¹.

Poznámka :

1 S. Stuchlík, Sídliště z mladší doby hradištní v Mískovicích, PV 1971, Brno 1972, 99.

Zwei neue slawische Siedlungslokalitäten bei Lehotice /Bez. Kroměříž/.
 1. In der Flur "Nadluži" wurde die Rettungsgrabung eines gestörten nierenförmigen Objektes mit Stein -
 destruktion in der Mitte durchgeführt. Es handelt sich offensichtlich um den eingetieften Teil eines Block-
 baubauobjektes mit einer Heizvorrichtung mit Steinkonstruktion in der Mitte. Die Funde datieren das Objekt
 in den frühen slawischen Zeitabschnitt. 2. In der Flur "Lechůtky" am rechten Ufer des Baches Žeranov-
 ka wurden zwei Siedlungsobjekte, der Teil eines tönernen Herdes und einige Kultur- sowie Vorratsgru-
 ben angeackert. Die Siedlungsobjekte sind von demselben Typ wie das Objekt aus der Flur "Nadluži".
 Das Fundmaterial datiert beide Objekte in den mittelburgwallzeitlichen Abschnitt.

**ZUHELNATĚLÉ DŘEVO A OBILÍ ZE SLOVANSKÉHO SÍDLIŠTĚ V LECHO-
 TICÍCH**

/okr. Kroměříž/

Emanuel Opravil, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 13/

V r. 1980 pokračovala H. Chybová z Muzea Kroměřížska ve výzkumu slovanských sídlištních objektů
 v poloze "Lechůtky" na katastru obce Lehotice, které souhrnně datuje do střední doby hradištní; při
 výzkumu se jí podařilo získat menší množství zuhelnatělého obilí a zuhelnatělého dřeva.

Zuhelnatělé dřevo pochází jednak z vrstev výplně samotných objektů - 10 vzorků, jednak bylo v malém
 množství i v pecích - 2 vzorky. Při analýze byly zjištěny následující druhy a rody dřevin:

	počet zlomků	a objektů
javor babyka - <i>Acer campestre</i>	4	1
javor mléč - <i>Acer platanoides</i>	2	1
habr obecný - <i>Carpinus betulus</i>	2	2
buk lesní - <i>Fagus silvatica</i>	6	2
dub - <i>Quercus</i> sp.	17	11

Skutečný počet drobných zlomků je mnohem vyšší, v některých případech jde oividně o rozpadlé velké
 kusy zuhelnatělého dřeva /např. v 1 vzorku 10 zlomků u habru, 11 zlomků u dubu apod./, pocházejícího s
 velkou pravděpodobností ze stavební konstrukce. I v peci byly zbytky, pocházející ze silnějších větví - po-
 lenové dříví. Všechny zjištěné dřeviny rostou v okolí Lehotice dodnes, buk je silně zastoupený na přilehlých
 svazích Hostýnských vrchů.

Dva vzorky zuhelnatělých semen pocházejí z výplně pece objektu č. 3 v sektoru A 4 /dle písemného sdě-
 lení H. Chybové středohradištní/. Analýzou byly zjištěny následující druhy a rody rostlin:

Koukol - *Agrostemma githago*: 1 celé semeno se zachovaným osemením, 2 téměř celá bez osemení, jen
 s nepatrnými zbytky.

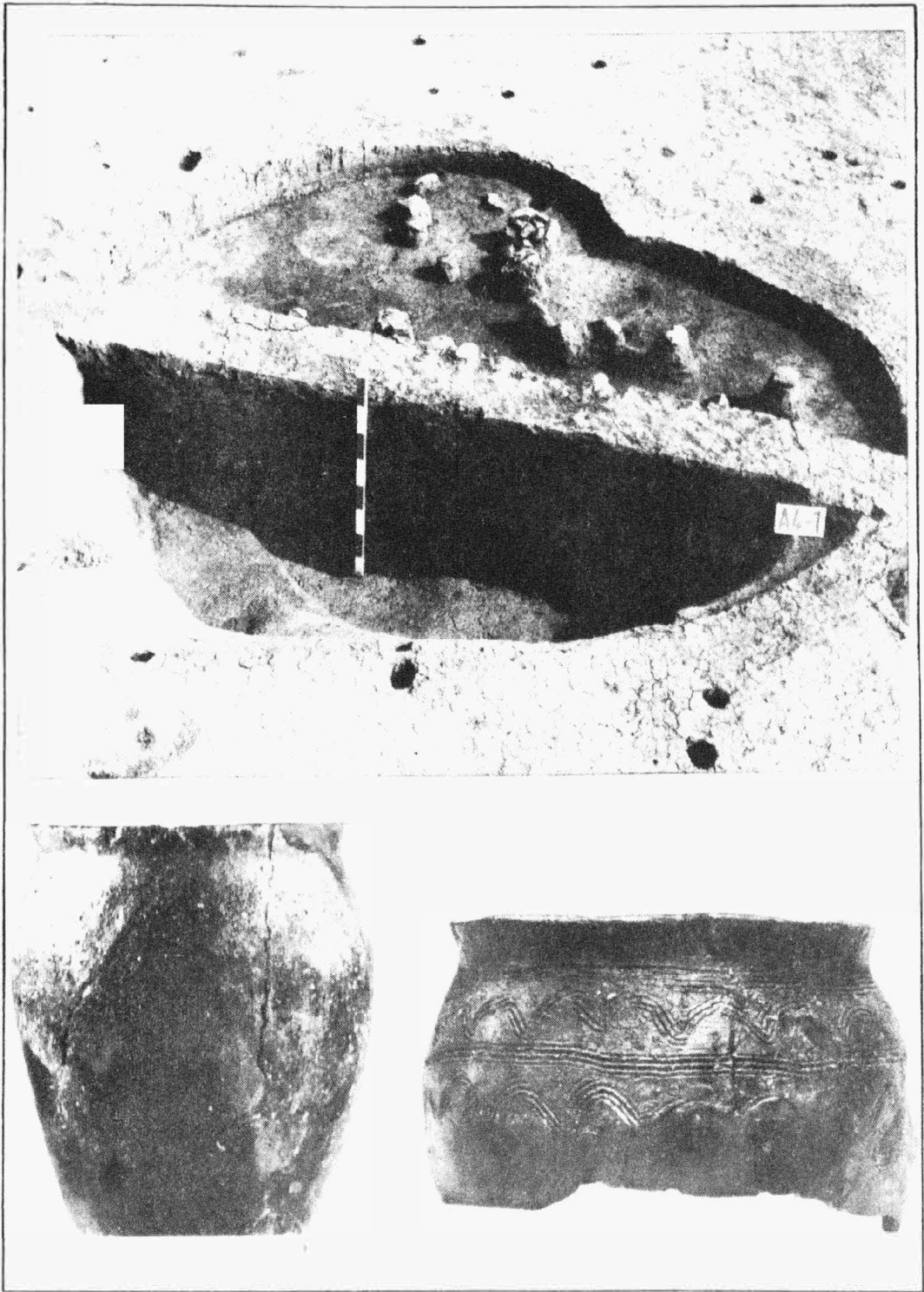
Lebeda - *Atriplex* sp.: 1 poškozené semeno.

Sveřep rolní - *Bromus arvensis*: 1 poškozená obilka.

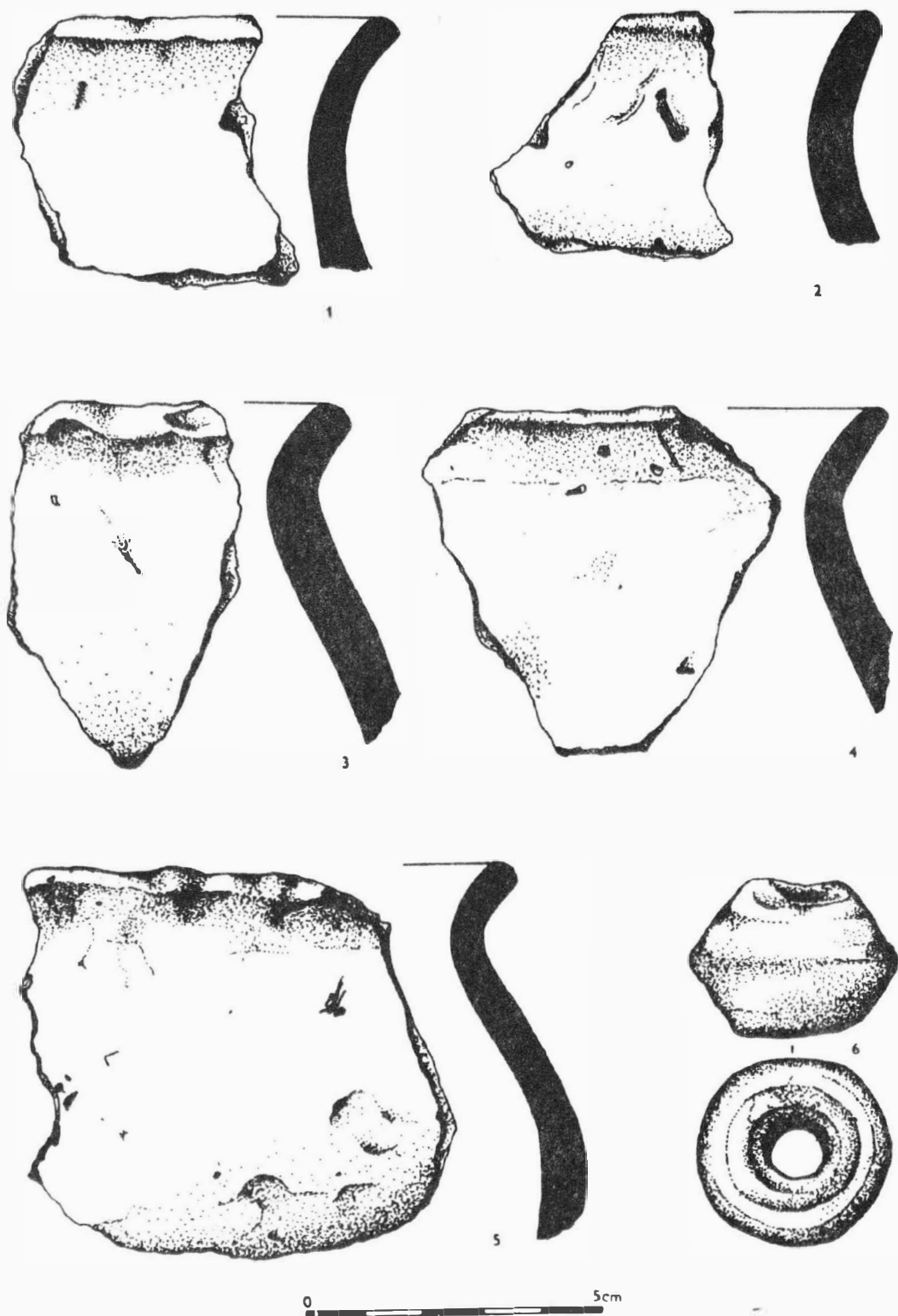
Žito seté - *Secale cereale*: vzorek A - 46 obilek, vzorek B - 38 obilek; typické žitné obilky mají tupě
 zakulacenou až utátou apikální část, v obrysu jsou podlouhlé, na hřbetní straně tupě kýlovité; zašpičatělá
 bazální část má většinou dobře uchované embryo /obr. 13:2/; povrch některých obilek je poškozený, v obou
 vzorcích jsou čtveř zlomky. Podle uvedených rozměrů /v mm/ a indexů délky a tloušťky se neliší obilky ži-
 ta od jiných náležejících z doby hradištní:

Vzorek A:

d	6,0	6,7	7,0	6,4	6,3	6,48
š	2,4	2,4	2,6	2,1	2,1	2,32
t	2,0	2,1	2,5	1,7	2,1	2,08
ld	250	279	269	304	300	279
lt	83	87	96	80	100	89

Tab. 1
 Lehotice /okr. Kroměříž/. 1 zahloubená část objektu č. A4-1/80; 2-3 nálezy z časně slovanského sídlištního objektu. - 1 eingetiefter Teil des Objektes Nr. A4-1/80; 2-3 Funde aus einem frühslawischen Siedlungsobjekt.

Obr. 12
 Lehotice /okr. Kroměříž/. Nálezy z časně slovanského sídlištního objektu. - Funde aus einem frühslawischen Siedlungsobjekt.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulním listě: stříbrná mince z mladohradištního hrobu v Mušově
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně